

Дніпропетровський національний університет імені Олеся Гончара

**Факультет психології
Кафедра педагогіки та корекційної освіти**

„ЗАТВЕРДЖУЮ”
Проректор з науково-педагогічної
роботи
проф. С.О. Чернецький
” _____ 2015 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ПП 5.31в Основи педагогіки інклюзивного навчання
напрямок підготовки 6.010105 Корекційна освіта
спеціальність 7.01010501 Корекційна освіта
(шифр і назва спеціальності)

спеціалізація _____
факультет/ Психології _____
(назва факультету/центру)

Дніпропетровськ
2015 рік

Робоча програма з нормативної дисципліни „Основи педагогіки інклюзивного навчання” для студентів за спеціальністю 7.01010501 „Корекційна освіта”.

„ ” 2015 р. - 8 с.

Розробники: Купрас В.В., доцент кафедри педагогіки та корекційної освіти, Нетьосов С.І., доцент кафедри педагогіки та корекційної освіти

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри педагогіки і корекційної освіти.

Протокол від 23 червня 2015р. № 4

Завідувач кафедри

проф. Гладуш В.А.
„ ” 2015 р.

Схвалено науково-методичною комісією за спеціальністю 7.01010501 „Корекційна освіта”.

Протокол від „ 25 ” червня 2015 р. № 11

Голова

проф. Гладуш В.А.
„ ” 2015 р.

Схвалено Вченою радою факультету психології.

Протокол від „ ” 2015 р. №

Голова доц. Волков Д.С.
„ ” 2015 р.

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 4,5	Галузь знань 0101 «Педагогічна освіта»	Вибіркова	
	Напрямок підготовки 6.010105. Корекційна освіта		
Модулів – 1	Спеціальність (професійне спрямування): 7.01010501 Корекційна освіта	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 1		5-й	
Загальна кількість годин – 162		Семестр	
		1-й	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2,5 самостійної роботи студента – 7	Освітньо-кваліфікаційний рівень: <i>спеціаліст</i>	Лекції	
		18 год.	
		Практичні, семінарські	
		28 год.	
		Лабораторні	
		Індивідуальна робота	
		Самостійна робота	
		116	
		Індивідуальні завдання:	
		Вид контролю: залік	

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання – 1/2

для заочної форми навчання -

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета викладання дисципліни „Основи педагогіки інклюзивного навчання” полягає у формуванні системи знань, умінь, навичок з корекційної діяльності вчителя, що забезпечують реалізацію функцій, покладених на корекційного педагога у цілому, здійснення майбутніми фахівцями — дефектологами навчально-корекційного процесу на високому якісному рівні, можливість самореалізації й самовдосконалення.

Завдання вивчення дисципліни „Основи педагогіки інклюзивного навчання”:

- надання студентам знань теоретичних положень основ педагогіки інклюзивного навчання;
- озброєння прийомами і вміннями відбору необхідних форм організації навчально-виховного процесу, який би задовольняв освітні потреби дітей з вадами у розвитку;
- практичне оволодіння спеціальними освітніми і фаховими техніками керівництва процесом навчання і виховання дітей з особливими освітніми потребами;
- формування професійно-педагогічної позиції, потреби у самовдосконаленні;
- формування освіченої, творчої особистості майбутнього вчителя, корекційного педагога, здатного створити позитивний клімат в шкільному середовищі та поза його межами.

У результаті вивчення дисципліни фахівець повинен **знати**:

- специфіку предмета, його роль в системі спеціальної педагогіки;
- становлення та розвиток інклюзивної освіти в історії зарубіжної та вітчизняної педагогіки;
- умови психолого-педагогічного супроводу дітей з особливостями психофізичного розвитку в умовах інклюзивної школи;
- основні принципи діяльності інклюзивної школи;
- характерні особливості інклюзивного навчання;
- основні документи, які лежать в основі інклюзії;
- сутність процесів адаптації та модифікації навчального середовища, дидактичного матеріалу тощо;
- основні принципи, методи спеціальної педагогіки.

У результаті вивчення дисципліни підготовлений фахівець повинен **вміти**:

- володіти собою, позбавлятися емоційного напруження;
- бути впевненими у собі як в учителі;
- позбавлятися страху перед дітьми з особливими освітніми потребами;
- встановлювати контакт з дітьми;
- організовувати певний освітній простір;
- реалізовувати принцип диференційованого підходу;
- упроваджувати сучасні технології навчання до роботи з дітьми, які мають вади розвитку;
- створювати атмосферу взаємної довіри, поваги, допомоги, співробітництва та співтворчості;
- підтримувати й формувати сприятливий для успішної педагогічної діяльності соціально-психологічний клімат у колективі;
- попереджати й знаходити ефективні шляхи вирішення педагогічних конфліктів.

3. Програма навчальної дисципліни Змістовий модуль 1. Загальні основи педагогіки інклюзивного навчання

Тема 1. Філософія інклюзивної освіти

Тема 2. Створення умов для активної участі в житті суспільства усіх громадян

Тема 3. Інтегрування дітей з особливостями в психофізичному розвитку в загальноосвітній простір

Тема 4. Інклюзивна освіта в педагогіці та практиці діяльності школи.

Тема 5. Організація діяльності інклюзивної школи

Тема 6. Особливості управління інклюзивною школою.

Тема 7. Методичні рекомендації щодо реалізації цілей інклюзивної школи.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин									
	денна форма					Заочна і вечірня форма				
	усього	у тому числі				Усього	у тому числі			
л		п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд
Змістовий модуль 1										
Загальні основи педагогіки інклюзивного навчання										
Тема 1. Філософія інклюзивної освіти	23	2	4			17				

Тема 2. Створення умов для активної участі в житті суспільства усіх громадян	22	2	4			16						
Тема 3. Інтегрування дітей з особливостями в психофізичному розвитку в загальноосвітній простір	24	4	4			17						
Тема 4. Інклюзивна освіта в педагогіці та практиці діяльності школи.	23	2	4			16						
Тема 5. Організація діяльності інклюзивної школи.	24	4	4			17						
Тема 6. Особливості управління інклюзивною школою.	23	2	4			16						
Тема 7. Методичні рекомендації щодо реалізації цілей інклюзивної школи.	23	2	4			17						
Усього годин	162	18	28			116						

5. Теми семінарських занять
Не передбачені

6. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Сутність філософії освіти в сучасному світі.	4
2	Сходження до соціальної моделі інвалідності та нормативно-правове забезпечення інклюзивного навчання в Україні.	4
3	Система інтегрування дітей з особливостями психофізичного розвитку в загальноосвітній простір.	4
4	Досвід та проблеми реалізації інклюзивної освіти в практичній діяльності сучасної школи.	4
5	Особливості організації навчально-виховного процесу у школі в якій реалізується інклюзивна система навчання.	4
6	Особливості організації управлінського процесу у школі в якій реалізується інклюзивна система навчання.	4
7	Методика реалізації інклюзивного навчання у сучасній школі.	4
	Усього годин	28

7. Теми лабораторних занять

Не передбачені

8. Самостійна роботи

	Назва теми	К-сть годин
1	Міжнародний досвід реалізації інклюзивної освіти у школі та вищих навчальних закладах.	16
2	Нормативно-правова база інклюзивної освіти.	17
3	Сучасні підходи до реалізації системи інклюзивної освіти у школі.	16
4	Досвід та проблеми реалізації інклюзивної освіти в практичній діяльності сучасної школи.	17
5	Особливості організації навчально-виховного процесу у школі в якій реалізується інклюзивна система навчання.	16
6	Особливості організації управління школою в якій реалізується інклюзивна система навчання.	17
7	Методика реалізації інклюзивного навчання у сучасній школі.	17
	Усього годин	116

Види самостійних робіт:

- реферат;
- анотація опрацьованої додаткової літератури з теми дисципліни;
- аналітичний огляд літератури з проблеми;
- бібліографічний опис;
- повідомлення з теми, рекомендованої викладачем;
- повідомлення з теми (без рекомендації викладача): сучасні відкриття у педагогічній науці, аналіз інформації, самостійні дослідження;
- складення глосарію основних термінів і понять теми;
- есе на запропоновану тему.

9. Індивідуальні заняття

Не передбачені

10. Методи навчання

Методами навчання дисципліни „Основи педагогіки інклюзивного навчання” є: лекції, практичні заняття за типом «круглих столів», виступи з науковими повідомленнями в рамках практичних (семінарських) занять по типу «прес-конференція» у відповідності до тем, передбачених робочою програмою, підготовка та індивідуальний захист доповідей, рефератів, наукових повідомлень в рамках практичних занять по типу «круглий стіл».

8. Методи контролю

Під час вивчення дисципліни реалізується поточний, періодичний, підсумковий, взаємоконтроль, самоконтроль. Поточний контроль спрямовується на визначення рівню підготовки студентів на планових заняттях шляхом опитування програмного матеріалу, виставлення відповідних оцінок за усні відповіді. Під час занять застосовується індивідуальна, фронтальна і групова перевірки. Результати навчання студентів контролюються на практичних заняттях. Самоконтроль використовується для розвитку активності й свідомості, міцності знань, навичок і вмінь студентів. Періодичний контроль полягає у визначенні рівня та обсягу оволодіння знаннями, навичками і вміннями наприкінці модулю. Підсумковий контроль охоплює і теоретичну і практичну підготовку студентів, проводиться наприкінці періоду навчання, під час заліку.

12. Розподіл балів, які отримують студенти

Форма оцінювання	Змістовий модуль №1							Сума
	T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	
Кількість балів за відвідування та	2	2	4	2	4	2	2	18

конспектування лекції								
Максимальна кількість балів за роботу на практичному занятті	8	8	8	8	8	8	8	56
Кількість балів за самостійну роботу	4	4	3	4	3	4	4	26
Усього	14	14	15	14	15	14	14	100

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	Зараховано
82-89	B	добре	
75-81	C		
64-74	D	задовільно	
60-63	E		
0-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
	F*	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

* оцінка F виставляється тільки за результатами складання заборгованості комісії

13. Методичне забезпечення

1. Навчальна програма дисципліни „Основи педагогіки інклюзивного навчання”
2. Робоча програма дисципліни „Основи педагогіки інклюзивного навчання”
4. Засоби для проведення поточного й підсумкового контролю:
  - завдання до практичних занять;
  - завдання для самостійної роботи студентів.
5. Перелік навчальної та учбово-методичної літератури, що забезпечує вивчення дисципліни.

14. Рекомендована література Нормативно-правові акти

1. Всесвітня програма дій стосовно інвалідів, прийнята Генеральною Асамблеєю 3 грудня 1982 р.: Резолюція ООН 37/52.
2. Конвенція ООН про права інвалідів. Резолюція Генеральної асамблеї ООН № 61/106, прийнята на шістдесят першій сесії ГА ООН 2006 р. (Конвенцію ратифіковано законом України № 1767-VI від 16.12.2009).
3. Стандартні правила забезпечення рівних можливостей для інвалідів: Резолюція Генеральної Асамблеї ООН № 48/96.
4. План дій Ради Європи щодо сприяння правам і повній участі людей з обмеженими можливостями в суспільстві: покращення якості життя людей з обмеженими можливостями в Європі в 2006-2015 роках : Резолюція Ради Європи Rec(2006)5.
5. Конституція України [Електронний ресурс] // Сайт Верховної Ради України. Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=254%EA%2F96-%E2%F0>
6. Закон України Закон від 21.03.1991 № 875-XII «Про основи соціальної захищеності інвалідів в Україні» [Електронний ресурс] // Сайт Верховної Ради України. Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=875-12>
7. Закон України від 06.10.2005 № 2961-IV «Про реабілітацію інвалідів в Україні» [Електронний ресурс] // Сайт Верховної Ради України. Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=2961-15>

Базова

8. Інклюзивна школа: особливості організації та управління: Навчально - методичний посібник/Кол.:авторів: Колупаєва А.А., Найда Ю.М., Софій Н.З. та ін. За заг.ред. Даниленко Л.І., - К.:2007- 128с.

9. Інвалідність та суспільство: навчально-методичний посібник / За заг. редакцією Байди Л.Ю., Красюкової-Еннс О.В. / Кол. авторів: Байда Л.Ю., Красюкова-Еннс О.В., Буров С.Ю., Азін В.О., Грибальський Я.В., Найда Ю.М. - К., 2012. - 216 с.

10. Малофеев Н.Н. Специальное образование в России и за рубежом : в 2-х ч. - М.: «Печатный двор», 1996. - 182с.

11. Софій Н.З., Найда Ю.М. Концептуальні аспекти інклюзивної освіти / Інклюзивна школа: особливості організації та управління: Навчально - методичний посібник / Кол.:авторів: Колупаєва А.А., Найда Ю.М., Софій Н.З. та ін. За заг. ред. Даниленко Л.І. - К.:2007- 128с.

Допоміжна

12. Відкрите досьє з інклюзивної освіти. За матеріалами ЮНЕСКО /Витяг [http:// ussf.kiev.ua](http://ussf.kiev.ua)

13. Колупаєва А.А. Досвід реалізації інклюзивної освіти в країнах Європи / Колупаєва А.А. Педагогічні основи інтегрування школярів з особливостями психофізичного розвитку в загальноосвітні навчальні заклади: Монографія.- К.: Педагогічна думка, 2007 р. - 458 с.

14. Макдональд Д., Оксфорд М. История движения независимой жизни инвалидов // Инвалиды: к независимой жизни. - Изд-во РООИ «Перспектива», 2000.

15. Національна доповідь про людський розвиток «Україна: шлях до соціального залучення». -ПРООН в Україні. - К. - 2011.

15. Інформаційні ресурси

1. <http://www.un.org/russian/disabilities/news.asp>
2. http://www.infobarrel.com/The_Disability_Rights_Movement
3. Електронна бібліотека НПУ імені М.П. Драгоманова - www.npu.edu.ua (elib@npu.edu.ua)

**16. Структура рейтингової системи оцінювання дисципліни
Дніпропетровський національний університет імені Олеся Гончара
Кафедра педагогіки та корекційної освіти**

Дисципліна: „ Основи педагогіки інклюзивного навчання. ”

Академічна група: ДК -15с – 1

Навчальний рік: 2015-2016

Семестр: 1

Елементи контролю за 1 модулем: (100 балів)

1. Відвідування лекційних занять з урахуванням конспектування лекцій - **2 б.**

Максимальна кількість – **18 б.**

2. Підготовка та виступи на практичних заняттях – **4 б.**

Максимальна кількість балів – **56 б.**

3. Самостійні роботи – **26 б.**

Види самостійних робіт:

- реферат – 4 б. (т. 6);
- анотація опрацьованої додаткової літератури з теми дисципліни – 4 б. (т. 4);
- аналітичний огляд літератури з проблеми – 4 б. (т. 7);
- бібліографічний опис – 4 б. (т. 1);
- повідомлення з теми, рекомендованої викладачем – 4 б. (т. 2);
- складення глосарію основних термінів і понять теми – 7 б. (3 б. + 4 б.) (т. 3, т. 7);
- есе на запропоновану тему 3 б. (т. 5).

ТЕРМІН СКЛАДАННЯ : 18 ТИЖД.

ТЕРМІН ПЕРЕСКЛАДАННЯ: 19 ТИЖД.

Доцент

Нетьосов С.І.

Затверджено на засіданні кафедри педагогіки та корекційної освіти

від _____, протокол № _____

Завідувач кафедри педагогіки та корекційної освіти _____ проф. В.А. Гладуш